

Mindig van választás

Épületasztalos

Szakmabemutató információs mappa

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

FELELŐS KIADÓ: PIRISI KÁROLY

KÉSZÍTŐ: KANO CONSULTING

PÁLYAORIENTÁCIÓS LEKTOR: HARKÁNYI ADRIENNE

INTERJÚALANY: HOSSZÚ BÉLA

SZAKMAI LEKTORÁLÁS: FARKAS ZOLTÁN

A SZAKMAISMERTETŐ MAPPA A TÁMOP 2.2.2 – „A PÁLYAORIENTÁCIÓ RENDSZERÉNEK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE” PROJEKT KERETÉBEN KERÜLT KIDOLGOZÁSRA.

PROGRAMVEZETŐ: BORBÉLY-PECZE TIBOR BORS

A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP ÉS A MAGYAR ÁLLAM TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL
2010

www.afsz.hu
www.epalya.hu
www.eletpalya.afsz.hu

Tartalomjegyzék

A. Feladatok és tevékenységek

B. Követelmények

C. Szakképzés

**D. Kereseti lehetőségek,
elhelyezkedési kilátások**

E. Egyéb információs források

Feladatok és tevékenységek

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?
- ◆ Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia? (anyagok, szerszámok, műszerek, gépek...)
- ◆ Hol végzi a munkáját? (szabadban, műhelyben, irodában, üzletben...)
- ◆ Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga? (vevő, ügyfél, kolléga)

Föl, jól föl a tetővel! / (...) Magasabbra, magasra, ti ácsok!

/Szapphó/

A fa végigkíséri történetünket, hiszen talán egyike az ember által legrégebb óta használt anyagoknak. Kiváló tulajdonságai, alakíthatósága az egyik legelterjedtebb alapanyaggá tették. Rengeteg és igen változatos felhasználási területe létezik: a hangszerkészítéstől kezdve a fegyvergyártáson át az épületek berendezéséig és kivitelezéséig szinte mindenhol alkalmazzák és hasznosítják.

Könnyen megmunkálható, növekedésének irányában nagy szilárdságú, a többi építőanyaghoz képes jó hőszigetelő tulajdonságokkal rendelkezik.

Az első eszközök fából készültek, de őseink menedékük megépítéséhez is gyakran használták. Az emberek már az egészen korai időszakokban is képesek voltak bonyolult szerkezeteket létrehozni belőle. Épületeket állványoztak, bútorokat készítettek, kocsit és kereket gyártottak, hajókat építettek a fa felhasználásával. Ezért viszonylag gyorsan tagozódtak ehhez az alapanyaghoz köthető munkafolyamatok, létrejöttek a különböző faipari mesterségek.

A magyarság őseinek lakhelyei, a jurták tartószerkezete is fából készült, de népünk még számos szállal kötődik ehhez az anyaghoz. Fellelhetjük motívumát mondavilágunkban, meséinkben és ősi hiedelmeinkben is.

Európában a kiterjedt erdőségek kiváló alapanyagot szolgáltatottak az építkezésekhez, a fát vagy önállóan, vagy egyéb anyagokkal (kő, téglá) kombinálva használták fel.

A fával való foglalatosság nagy ügyességet, szakértelmet, tapasztalatot és fizikai erőt követelt meg. Ugyanakkor a művészi érzéket is megmozgatta, mivel a mesterek gyakran díszítették a beépített faanyagot mives faragásokkal (lásd a középkori fatemplomokat, vagy a székelykapukat).

Sajnálatos módon a nagyipari termelés mintha kiölte volna a faiparos szakmából a lelket, de a fával való foglalatosság talán még mindig az egyik legszebb kétékezi munka.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

Az épületasztalos munkája igen sokrétű, több munkaterület tapasztalatait egyesíti.

Feladatai elvégzése során elkészíti

- az épületbe beépítendő szerkezeti elemeket,
- ajtókat, ablakokat, falépcsőket,
- zsalukat, lambériákat, küszöböket,
- redőnyöket, beépített bútorokat.

Faházakat és tetőszerkezeteket szerel össze. Tevékenységének része az épülethez tartozó faipari termékek előállítás, a meglévő termékek javítása, karbantartása. Kiválasztja a munkadarabhoz megfelelő alapanyagot, feldolgozza, majd ellenőrzi az elkészült munkadarab minőségét.

Kezeli a gyártáshoz használt kézi és gépi szerszámokat, jártas ezek karbantartásában és ellenőrzésében. Ismeri a gépek üzemeltetésére vonatkozó balesetvédelmi előírásokat.

A gyártási folyamatokba és a szakma fortélyaiba M. József segítségével tekinthetünk be.

„Egy jó mesternek az ablaktól a tetőig bármit meg kell tudnia építeni. Ehhez fel kell mérni a terepet, kiszámítani a fa és az alapanyagok mennyiségét, megépíteni a faszerkezetet. Szakmai és szerelvényezési képességek kellenek ehhez a munkához. Nem elég ugyanis elkészíteni például egy tetőt, hanem azt szerelvényezni is kell, össze kell tudni állítani. Ismerek olyan asztalost, aki a teljes épületszerkezeti famunkát maga végzi el” – mondja József.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

Az épületasztalos szakmája gyakorlása során a hagyományos famegmunkáló eszközöktől kezdve a modern technikáig mindenféle szerszámmal találkozik.

A fa három alakítási módozatához (hajlítás, forgácsolás és sajtolás) a szakember olyan ősi eszközöket használ, mint a véső, fűrész, gyalu, kalapács, a különböző fűrők, csiszolók és ráspolyok. Nem is olyan régen a teljes gyártási folyamat kézi erővel történt, de ma már a munkát nagyban segítő, modernebb berendezéseket is használnak. Ilyenek például a következők:

- elektromos fűrészgépek,
- körfűrészek,
- lapvágó,
- csiszoló- és marógépek,
- gyalugépek.

(Nagyfokú balesetveszélyességük miatt különös figyelmet követelnek az elektromos eszközök, különösen a vágásra, darabolásra szolgáló gépek).

„A modern szerszámok hozzájárulnak a termelés hatékonyságának növeléséhez, de nem biztos, hogy ezzel együtt a termékek minősége is javul. A teljesen kézi megmunkálású darabok nagyobb értéket képviselnek, gondoljunk csak a régi, békebeli bútordarabok minőségére.”

Manapság a számítástechnikai eszközök használatának ismerete is szinte elengedhetetlen. Ezeket egyre gyakrabban alkalmazzák az iparos munkákban első sorban tervezési feladatokra, de a mesterek adminisztrációs munkáját is rendkívül megkönnyíti. Folyamatosan növekszik az internetes anyagbeszerzés aránya, ami az épületasztalosoknak rendkívüli segítséget jelent.

Jó kivitelű munkát csak gondosan dolgozva, minőségi mérő- és ellenőrző eszközök használatával lehet végezni.

Pontos mérésre szolgálnak a metrikus és/vagy hüvelyk beosztású mérőlécek.

Ezek jól alkalmazhatóak vonalzónak, vagy vezetővonalzóként a vágáshoz.

A munkadarabok előrajzolásához, tervezéséhez, ellenőrzéséhez használják a különféle derékszögmérőket. Ilyenek például az asztalosderékszög, az egyesített derékszög, a tábladerékszög.

A faanyagot megmunkálás közben erős fizikai behatás éri, ezért rögzíteni kell. Ehhez gyalupadot, vagy szorító- és befogószerszámokat használnak.

Az asztalos legfontosabb ütőszerszáma a fakalapács. Ám mivel ez nem alkalmas szögelésre vagy fémpántok meghajlítására. ezért fémfejű kalapácsot is használ.

„Én a minőségi eszközökre esküszöm, mert nem hiányzik az, hogy munka közben fejbe kólintson a kalapács feje. Megéri a drágább, de jobb minőségű szerszámot megvásárolni, mert így a munka is jobban halad” – állítja József.

A felhasznált anyagok között természetesen a fa a legelső, melyet kiváló fizikai és kémiai tulajdonságai tesznek nélkülözhetetlenné. Teljesen környezetbarát anyag, biológiailag lebomló és megújítható, bár nagyipari szintű kitermelése komoly környezeti károkat okoz.

Az illesztésekhez és kötésekhez különböző ragasztófajtákat használnak, melyek lehetnek természetes, illetve mesterséges eredetűek.

Természetes eredetűek:

- az állati eredetű fehérjékből készült különféle enyvek
- a szárított és porított állati vérből előállított véralbuminenyv
- a tejből nyert kazeinenyv
- csirizek, amelyek növényi eredetű szénhidrátokból és növényi eredetű keményítőből készülnek
- cellulózalapú cellulóznitrát és cellulózacetát ragasztók
- növényi gyanták, mézgák és nedvek

- az ásványi eredetű kátrány, aszfalt és bitumen.

Mesterséges eredetűek, melyek hőre lágyuló és hőre keményedő műgyanta ragasztókra csoportosíthatunk.

Hőre keményedők például:

- a karbamid-formaldehid,
- melamin-formaldehid,
- fenol-formaldehid,
- rezorcin-formaldehid,
- poliuretán,
- epoxi,
- ciánakrilát,
- műgyanta ragasztók.

Hőre lágyuló a polivinil-acetát műgyanta ragasztó.

A két csoport között helyezkedik el az elasztomernek nevezett műanyagok csoportja. Jellemzőségük, hogy rugalmasak, és az eredeti méretük többszörösére nyújthatók.

A fa felületének megmunkálására alkalmazzák a különféle csiszolóanyagokat.

A fa tartósítására, bevonására használatosak a pácok, festékek, színezékek, olajok, gyanták, viaszok, lakkok.

Hol végzi a munkáját?

Az épületasztalos a munkáját beltérben és a szabadban egyaránt végezheti. A gyártási folyamatokat általában a műhelyekben és üzemekben végzik. Építési és karbantartási feladatokat külső helyszíneken is végezhet, ahol ki van téve az időjárás viszontagságainak.

„Jeges vagy esős időben nem végezhetünk munkát, mert nagyon balesetveszélyes. Az ember ilyenkor nem is igazán tud a feladatára összpontosítani, hanem arra figyel, hogy meg ne csússzon, vagy le ne essen

mondjuk egy ablak beszereléskor. Jobb ilyenkor megvárni a kedvező időt”– mondja József.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Szerteágazó tevékenységéből fakadóan sok emberrel tart kapcsolatot. A munkatársakkal, egyéb szakipari munkát végzőkkel és az ügyfelekkel egyaránt meg kell találnia a megfelelő hangot. Anyagbeszerzéskor a kereskedőkkel, munkák felvétele során a megrendelőkkel, építkezéseken az egyéb szakmák képviselőivel vagy a tervezőkkel szükséges tárgyalnia. Alapkövetelmény az udvarias, türelmes magatartás a megrendelőkkel. Hasznos, ha járatos a különféle építőipari tevékenységek szakzsargonjában, képes irányítani a munkatársait, tud csapatban dolgozni.

„Én egy vállalkozásban dolgozom, ahol van egy főnököm, a munkairányító. Ezen kívül ott vannak a kollégák, egy négyfős brigádban dolgozom. Találkozunk még például azzal a vállalkozóval, aki megbízott minket, vagy a megrendelővel, akik bizony mind beleszólnak a munkánkba. Egyszóval sok emberrel kell összhangban lennünk” – magyarázza József.

Követelmények

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?
- ◆ Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?
- ◆ Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?
- ◆ Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?
- ◆ Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?
- ◆ Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

Ez a mesterség a közepesen nehéz fizikai munkák közé sorolható.

Az épületasztalos általában állva végzi a munkáját, de gyakran kényszerülhet kevésbé kényelmes pózok felvételére – guggolnia, görnyednie kell, esetleg a magasban, állványzaton vagy létrán dolgoznia.

A műhelyben a famegmunkáláshoz használt gépek viszonylag hangosak, ezért nagy zajártalomnak van kitéve a dolgozó, Ez azonban zajvédő eszközök alkalmazásával kiküszöbölhető.

Az épületasztalos szakma fokozottan balesetveszélyes munkaterület. Komoly egészségkárosodást szenvedhet, aki nem rendeltetésszerűen használja a gépeket, anyagokat. A testi épség megóvásához fontos a védőfelszerelések használata, valamint a balesetvédelmi szabályok maradéktalan betartása.

József erről a következőket mondja: *„Időnként kezelt alapanyagot kapunk, egyébként a kezelés is a mi dolgunk. Vigyáznunk kell, hogy a vegyszer ne csöppenjen a szemünkbe. Ezért én mindig használom a védőszemüveget, és a maszkot is, hogy ne lélegezzem be a kellemetlen gőzöket. Persze véletlenek mindig előfordulhatnak. 22 éve dolgozom a szakmában, és hála a jó Istennek soha nem történt velem semmilyen baleset.”*

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A test a munka jellegéből adódóan folyamatos fizikai terhelésnek van kitéve, ami különböző mozgásszervi problémákat okozhat. A munkaterület gyakran nem felel meg a higiénés követelményeknek. A gyártás során felszálló por, a vegyi anyagok belélegzett gőzei allergiás reakciókat válthatnak ki, vagy egyéb irritációs tünetek jelentkezhetnek. Lényeges a körültekintő és gondos munkavégzés, valamint az előírások betartása, így ezek a kockázati tényezők

a minimálisra csökkenthetők.

József szerint *„akárhogy nézzük, ez bizony kemény munka. Nagy súlyokat emelünk, cipelünk, nyeljük a port, a famegmunkálás se éppen leányoknak való. Nem cingár gyerekeknek való mesterség ez!”*

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontosabb egészségi alkalmassági követelmények:

- jó fizikum
- állóképesség
- érzékszervek hibátlanul működése

A foglalkozás gyakorlását kizáró egészségi tényezők:

- gyenge erőnlét
- halláscsökkenés
- nagyfokú látáskárosodás
- allergiák
- légzőszervi betegségek
- idült bőrbetegségek

A fogyatékkal élőknek, illetve a megváltozott munkaképességűeknek ez a munkaterület kevésbé ajánlott. A famegmunkálás területén inkább az intarziakészítő, fafaragó, faszobrász szakmák választása javasolható.

Az erre a pályára jelentkezőknek orvosi szűrővizsgálaton kell átesniük, amelyet a későbbiekben bizonyos időközönként megismételnek.

„Úgyis az orvos dönti el, ki alkalmas erre a munkára. Nekünk a cégnél évente

kell mennünk vizsgálatra, ahol alaposan foglalkoznak velünk” – mondja József.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Csak abból válik igazán kiváló szakember, aki kellően alázatos a szakmája iránt, lelkiismeretes, jó a kezűgyessége, kreatív, és jó a problémamegoldó képessége. Nagyon fontos a műszaki rajzok és tervek helyes olvasása, értelmezése, hogy képes legyen a munkadarabok szakszerű és pontos elkészítésére, később pedig azok tervszerű beépítésére.

Tudnia kell együttműködni az egyéb építőipari szakmunkák képviselőivel, és irányítani őket.

József így beszél minderről: *„A figyelem és a precizitás nagyon fontos. Itt mindennek stimmelnie kell, és ez figyelmet igényel. A derékszög legyen derékszög, a párhuzamos párhuzamos. A pontosságot, a minőséget és a határidők betartását mindig megkövetelik tőlünk.”*

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

A munkavégzés során elengedhetetlen a gyakorlatiasság és a kezűgyesség. Ezért nem árt, ha a jelentkező jeleskedik a technika órákon, részt vesz ilyen jellegű fakultatív képzéseken. Gyakran kell dolgoznia tervrajzok és műszaki rajzok alapján, számításokat kell végeznie, ezért a matematikai készségek megléte is szükséges. A megmunkált alapanyag, valamint a felhasznált egyéb anyagok fizikai és kémiai tulajdonságait is ismernie kell. Összegezve: a matematika, fizika, kémia és technika tantárgyak szeretete és ismerete előnyös lehet.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Idézzük ezzel kapcsolatban József szavait: *„Igazság szerint engem már*

harmadik-negyedik osztályos koromban érdekelt a farigcsálás, fúrás. Mikor édesapám dolgozott, én mindig ott lábatlankodtam körülötte, és a lehullott deszka- vagy fadarabokkal dolgoztam. Játékokat, sípot, vagy ládikát eszkábáltam belőlük.

Az iskolában a rajzórán nem is azokat a dolgokat rajzoltam, amit a tanár kért, hanem szélmalmost, házakat meg egyéb szerkezeteket. Ha építőmestereket láttam dolgozni, képes voltam megállni, hogy hosszasan bámuljam őket. Szerintem már kicsi korban kiderül, hogy jó faiparos válik-e valakiből. Ez benne van az ember vérében.”

Szakképzés

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Mit kell tanulni a szakképzés során?
- ◆ Hol történik a szakképzés?
- ◆ Milyen iskolai előképzettségre van szükség?
- ◆ Mennyi ideig tart a szakképzés?
- ◆ Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?
- ◆ Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

Épületasztalos képzés szakközépiskolai, valamint tanfolyami (OKJ-képzés, felnőttképzés) keretek között egyaránt folyik. A képzések célja, hogy a végzettek a különböző faanyagokat, a termékek jellemzőit, szerkezetét, elkészítésének, gyártásának műveleti sorrendjét, a fa megmunkálásának gépi technológiáit jól ismerő, korszerű szakmai és gyakorlati felkészültségű szakemberekké váljanak. Az **épületasztalos** munkája során végigkíséri a fa útját a nyers fűrészárutól a véglegesen kidolgozott termékig. A szak elvégzése azoknak ajánlott, akik szorgalmas, kétékezi munkával jól jövedelmező tevékenységet szeretnének végezni.

Mit kell tanulni a szakképzés során?

A közös követelménymodulok miatt a szakma tanulói az első két évben azonos modulokat tanulnak a *bútorasztalos* szakma tanulóival, és a képzés csak az utolsó évben válik ketté. Az alap iskolai tantárgyakon kívül a következőket sajátítják el a tanulók:

Elmélet:

- szakrajz
- technológia
- termelési berendezések
- anyagismeret
- a biztonságos munkavégzés feladatai
- tervezési, szervezési feladatok

Gyakorlat:

- a fa kézi megmunkálása
- biztonság- és egészségvédelem a munkáknál, tűzvédelem
- alapvető szerelési feladatok
- a faalkatrészek szerkezeti egyesítésének lényege (egyesítés fém- és fa

kötőelemekkel, ragasztással, keretkötések, és a keretsarok kötése)

- a fa előkészítése
- a favédelem
- a fa gépi megmunkálása
- munkabiztonság és munkahigiénia
- fűrészáru gyártás, vegyes faipari termékek, tömegcikkek gyártása
- épületasztalos termékek (faburkolatok és mennyezetburkolatok készítése, faanyagú válaszfalak készítése, ajtó- és ablakkészítés alapjai)

A gyakorlatot a szakközépiskolák többsége saját, korszerűen felszerelt tanműhelyeiben, vagy gazdálkodó szervezetek tanműhelyeiben biztosítja a velük kötött megállapodás alapján,.

A szakképesítés OKJ-száma: **31 582 08 1000 00 00**

Rész-szakképesítések:

- *famegmunkáló* - OKJ-száma: **31 582 08 0100 31 01**
- *fűrészipari gépkezelő* - OKJ-száma: **31 582 08 0100 21 01**

Az elméleti és gyakorlati oktatás aránya 30 / 70 százalék.

Szakmai követelménymodul:

- *a biztonságos munkavégzés feladatai*
 - munkabiztonsági szabályok, rendeletek ismerete
 - munkáltatók és munkavállalók jogai és kötelességei
 - elsősegélynyújtás, tűzvédelem, érintésvédelmi szabályok, előírások
 - környezetvédelmi és faipari hulladék kezelésének előírásai
 - faipari termékek készítésének általános követelményei, a munkavégzés feltételei

- géptani alapfogalmak
- kéziszerszámok, kézi kisgépek használatának módjai
- a faipari alapgépek felépítése, szerszámai és beállítása, kezelésének szabályai és biztonságtechnikai ismeretek
- *gyártáselőkészítési és minőségellenőrzési feladatok*
 - műszaki rajzi alapismeretek, gyártási utasítások értelmezése
 - ábrázolási módok
 - faipari műszaki dokumentációk tartalma, szerepe, rendeltetése
 - alap- és segédanyagokkal kapcsolatos szabványok, szakmai számítások
 - a faanyag alakváltozásai, műszaki tulajdonságai
 - hazai fafajták ismerete, megmunkálhatósága
 - faanyagok kezelése, szárítása, tárolása, minősítése, szabványok használata
 - a javítási munkák végzésének általános követelményei
- *munkakörrel, munkavégzéssel kapcsolatos feladatok*
 - a vállalkozás indításával, működésével kapcsolatos műszaki, jogi és pénzügyi szabályok, adózási törvények ismerete
 - adminisztrációs feladatok, könyvelési módok, a szállítólevelek és a számlák kiállításának szabályai
 - kalkulációs számítások
 - szerződéskötés szabályai, termékforgalmazás, garancia szabályai
- *alapvető tömörfa megmunkálási feladatok*
 - gyártási utasítások értelmezése
 - faipari alapgépek (fűrész-, gyalu-, maró-, fűrő-, faeszterga-, csiszológépek) kezelése, védőberendezések használata
 - forgácsolással kapcsolatos számítások

- szerszámok jellemzői, szerszámcsere, szerszám-karbantartási feladatok
- csiszolóanyagok ismerete
- faipari ragasztóanyagok, a fa ragasztásának technológiája
- megmunkálási ráhagyások, anyagkihozatal számítások
- *tervezési, szervezési feladatok*
 - épületasztalos-ipari alapismeretek
 - bútorigipari tervezés, formatervezés
 - a műszaki dokumentáció formai, tartalmi elemeinek ismerete
 - önálló formai-, csomópont kijelölő-, csomóponti-, és alkatrészrajzok készítése
 - műszaki leírások és kalkuláció készítése
 - gyártás-előkészítési, -technológiai, -szervezési ismeretek
 - anyaggazdálkodás, költségszámítás, minőség-ellenőrzés
- *alapvető szerelési feladatok*
 - a kéziszerszámok, kézi kisgépek használatának gyakorlata
 - összeállítási feladatok megszervezése
 - enyvek, ragasztók, tapaszok, pórustömítők, különleges tömítőanyagok, felület-előkészítésre használt vegyi anyagok, csiszolóanyagok felhasználása
 - csiszológépek, pneumatikus kézi kisgépek, kézi szorítóeszközök, keretprések, korpuszprések használata
 - helyszíni szerelési műveletek ismerete, rögzítéstechnikai alapismeretek
 - termék gyártástechnológiai leírások értelmezése
 - vasalatok, szerelvények, szerelés anyagainak ismerete, használata

- *épületasztalos gyártási feladatok*
 - önállóan munkavégzés menetének elsajátítása
 - csomópont kijelölő rajz, csomóponti rajzok, műszaki leírás készítése
 - költségszámítási feladatok, utókalkuláció készítésének módszerei
 - épületasztalos, épületüvegezési, valamint összeszerelési feladatok
 - általános technológiai termék, gyártástechnológiai leírások ismerete
 - épületasztalos műveletek végzése:
 - csapozó-, fogazó-, felsőmarógépeken
 - zárhely fúrógépen
 - henger, kontakt, tárcsás, valamint szalagcsiszoló gépeken
 - öntő- és szóróberendezéseken
 - épületasztalos munkák vasalatai
 - szerkezeteket összeállítása kézi és gépi úton
- *egyéb épületasztalos termékek gyártása és helyszíni szerelése*
 - tapétaajtók, hangfogó és tolóajtók, szélfogó ajtók, valamint műanyag ajtók, ablakok gyártásának módszerei
 - erkélyajtók szerkezete és készítése, ajtók, ablakok nyitásirányának ismerete
 - üvegfalak, szakipari válaszfalak készítése és szerelése
 - zsaluk, napellenzők, tetőablak-árnyékolók, redőnyök, portálok, rolók, reluxák, spaletták, karnisok szerkezete, készítése és szerelése
 - fa és fém kombinált ablakok gyártása
 - betörés elleni védelemi ismeretek és szerelési technikák
 - lépcsők, padlók, parketták gyártása és lerakása

- alburkolatok, hő- és hangszigetelő, akusztikajavító, mennyezeti burkolatok, álfödémek készítése és szerelése
- méhészeti termékek gyártása
- *fűrészáru gyártási feladatai*
 - forgácsolással, sík- és téridomokkal kapcsolatos számítások
 - rönk kihozatal, rönkök, fűrészárak köbözésének elsajátítása
 - szerszámok élezése, szárítási technológiák
 - rönk, fűrészáru szabványok ismerete
 - minőségbiztosítási feladatok
 - fűrészipari feldolgozások ismerete
 - keretfűrészgép, rönkhasító szalagfűrészgép, hasító szalagfűrészgépek, leszabó, hasító, szélező, sorozatvágó körfűrészgépek és a velük végezhető technológiák
 - anyaggazdálkodási feladatok
- *famegmunkáló feladatok*
 - kéziszerszámok, kézi kisgépek használatának ismerete
 - gépek biztonságtechnikájának elsajátítása
 - alkatrészrajzok, műszaki leírások, szabástervek, gyártási tervek készítése
 - költség számítási feladatok
 - lépcsők és egyéb faipari eszközök szerkesztése
 - alkatrészek gyártásának, valamint az összeállítási feladatokat szervezése
 - veszélyes hulladék kezelése, nyilvántartása (keményfahulladék-forgács)
 - famegmunkálás, forgácsolással kapcsolatos számítások
 - karbantartási, gépkezelési útmutatók használata
 - anyaggazdálkodási feladatok

- fafeldolgozó gépek, hosszúságmérési eszközök, terület-, kerület-, testek felszínének és térfogatának mérésére használt eszközök ismerete
- fűrészipari feldolgozás, fűrészáru szabványok ismerete

(Forrás: Országos Képzési Jegyzék)

Tanfolyami képzésnél a képző intézetek igény esetén üzemi vagy műhelygyakorlat formájában segítik a jelentkezőket a gyakorlat megszerzésében.

Hol történik a szakképzés?

Szakképzés faipari szakközépiskolákban, valamint felnőttképzés keretében, OKJ-képzéssel foglalkozó intézményekben folyik.

Milyen iskolai előképzettségre van szükség?

Előfeltétel a 10. iskolai évfolyam elvégzése és a betöltött 16. életév, valamint a szakmára vonatkozó egészségügyi alkalmasság, melyet általában az iskolák ifjúsági orvosa állapít meg. A szakközépiskolák csak orientáló beszélgetést tartanak, felvételi vizsgát nem. A felvételt az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján bírálják el.

A szakképesítés megszerzésére jelentkező fogyatékossgal élők esetében a szakképzést folytató intézmény vezetője dönt a tanulmányok megkezdéséről. Ehhez figyelembe veszi a fogyatékossg típusának megfelelő érdekképviselő véleményét.

Mennyi ideig tart a szakképzés?

Iskolarendszeren belül intézménytől függően 3 év.

Tanfolyami képzésnél az Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatok alapján szintén 3 év, ebből szakmai alapképzés 2 év. A maximális óraszám

2500 óra lehet, de a képzést indító intézmények általában kevesebb óraszámmal oktatnak. Az elméleti oktatást szombatokként tartják, a gyakorlatit pedig 1 hétköznapi napon.

Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?

A szakközépiskolákban a képzés térítésmentes.

A tanfolyami díjak évente változnak, ezért az aktuális költségekről a képzést indító intézeteknél kell érdeklődni. 2009-ben például 220 000 – 290 000 Ft között mozgott az összeg. Ezen felül felmerülő költségek lehetnek még: vizsgadíj, jegyzetköltség, gyakorlati díj (tanműhelyi díj). A képzőhelyek általában havi kamatmentes részletfizetési lehetőséget, First Minute (előjelentkezési) kedvezményt, egyéni ajánlott kedvezményeket biztosítanak. További kedvezményekről a képzést indító intézményeknél lehet érdeklődni.

Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

Szakközépiskoláknál 35 fő körül, OKJ-képzésnél pedig a tanfolyamot tartó intézet határozza meg a képzésbe felvehetők számát. Utóbbinál a tervezett minimális létszámtól függően általában folyamatosan indítják a képzéseket, és a tanfolyamokra is folyamatos a becsatlakozás.

Milyen karrierlehetősége lesz ezzel a végzettséggel?

A szakma elsajátítása után a szakközépiskola tanulói érettségi bizonyítványt szerezhetnek, majd tudásukat technikus képzéssel gyarapíthatják.

A tanfolyam sikeres elvégzése után a hallgatók államilag elismert **épületasztalos** OKJ szakmai végzettséget tanúsító bizonyítványt kapnak. **Europass** nemzetközi bizonyítvány-kiegészítő igényelhető.* Az Europassról bővebben az **Egyéb információs források** részben lehet olvasni.

A szakképesítéssel kapcsolatos részletes információk megismerhetők a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapjának (www.nive.hu) Szakképzési dokumentumok és Adatbázisok menüpontja alatt, valamint a Nemzeti Pályaorientációs Portálon (www.eletpalya.afsz.hu).

Kereseti lehetőségek, elhelyezkedési kilátások

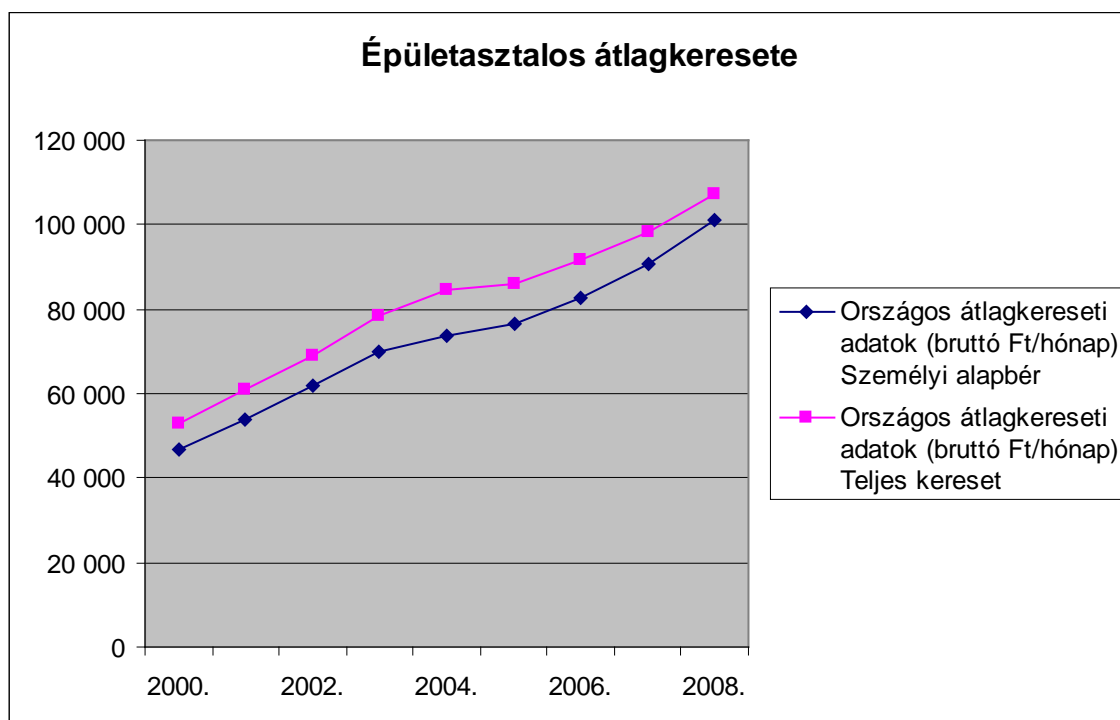
A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?
- ◆ Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?
- ◆ Hányan dolgoznak ebben a szakmában?
- ◆ Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?
- ◆ Hogyan alakult a munkanélküliek száma?
- ◆ Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?

Az épületasztalosként dolgozó alkalmazottak havi bruttó átlagbére 107.000 Ft körül alakult 2008-ban. A munkavállaló tapasztalata, valamint értékesítési tevékenységének sikeressége függvényében ez az átlagbér 90.000 és 150.000 Ft között változhat. Ezzel a kereseti kilátással a foglalkozás jövedelmi viszonyai az országos átlagfizetéstől lényegesen elmaradnak.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

A foglalkozásra jellemző átlagkeresettel kapcsolatos információk megtalálhatók az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján: <http://foglalkozasok.afsz.hu>.

Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?

A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet adatai szerint évente 27 ember végzi el sikeresen a foglalkozás gyakorlásához szükséges képzést. Az épületasztalos képzésben résztvevők gyakran szakmunkás iskolai végzettséggel rendelkeznek, és átképzési céllal tanulnak új szakmát.

Hányan dolgoznak ebben a szakmában?

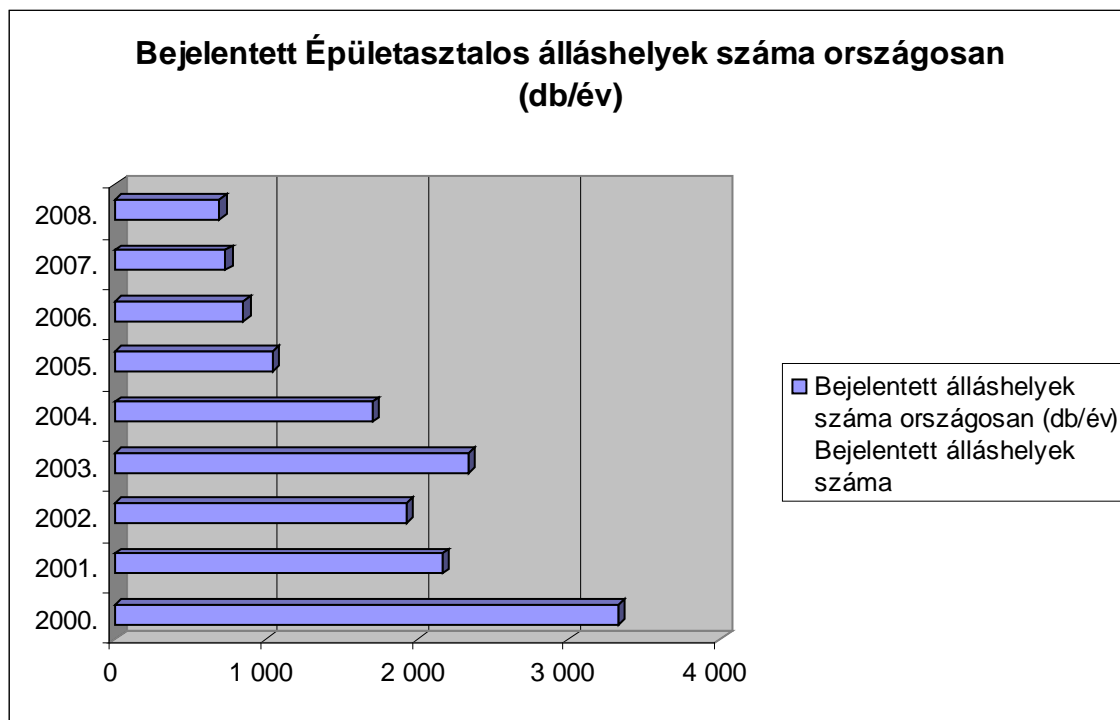
A 2008-as adatok alapján az országban 4722 ember dolgozott épületasztalosként. Bár ebben a szakmában is jellemző az önfoglalkoztatás, az építőipar olyan kis területét öleli fel ez a szakma, hogy önálló szolgáltatásként nehezen értékesíthető. Másrészt nagyon kicsi a szakma utánpótlása, így az előregedés jelei érzékelhetőek ezen a munkaterületen.

Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?

Rövidtávú előrejelzés a szakma iránt mutatott keresletről: **csökkenés**

Az épületasztalos munka iránt jelentkező kereslet erőteljesen csökkent az elmúlt 10 év során. Emögött az építési technológiai átalakulás húzódik meg. A műanyag nyílászárók térhódítása, valamint az energiatakarékos, de olcsó megoldások előtérbe kerülése az épületasztalos szakmunka iránt jelentkező keresletet visszavetette. Az álláshelyek szűkülésének tendenciája az utóbbi években lassult, ami egy egyensúlyi állapot kialakulásának jele lehet. Az elkövetkező években a folyamat megfordulására semmilyen előrejelzés nem utal, de várhatóan jelentős csökkenéssel sem számolhatunk.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

Az Európai Unió által működtetett EURES-portálon közzétett álláshirdetések az EURES-tagoktól és partnerektől származnak, ezen belül is elsősorban az európai állami foglalkoztatási szolgálatoktól. A weblapra 2005-től fokozatosan felkerül valamennyi állás, melyet az európai állami foglalkoztatási szolgálatok hirdetnek meg. Az álláshirdetések számos foglalkozás művelőinek szólnak, valamint állandó és szezonális munkalehetőségeket is kínálnak. Tájékoztatást nyújtanak továbbá többek között a pillanatnyi kereseti lehetőségekről is az egyes országokban, köztük természetesen Magyarországon is.

Elérhetőség: www.europa.eu.int/eures/index.jsp

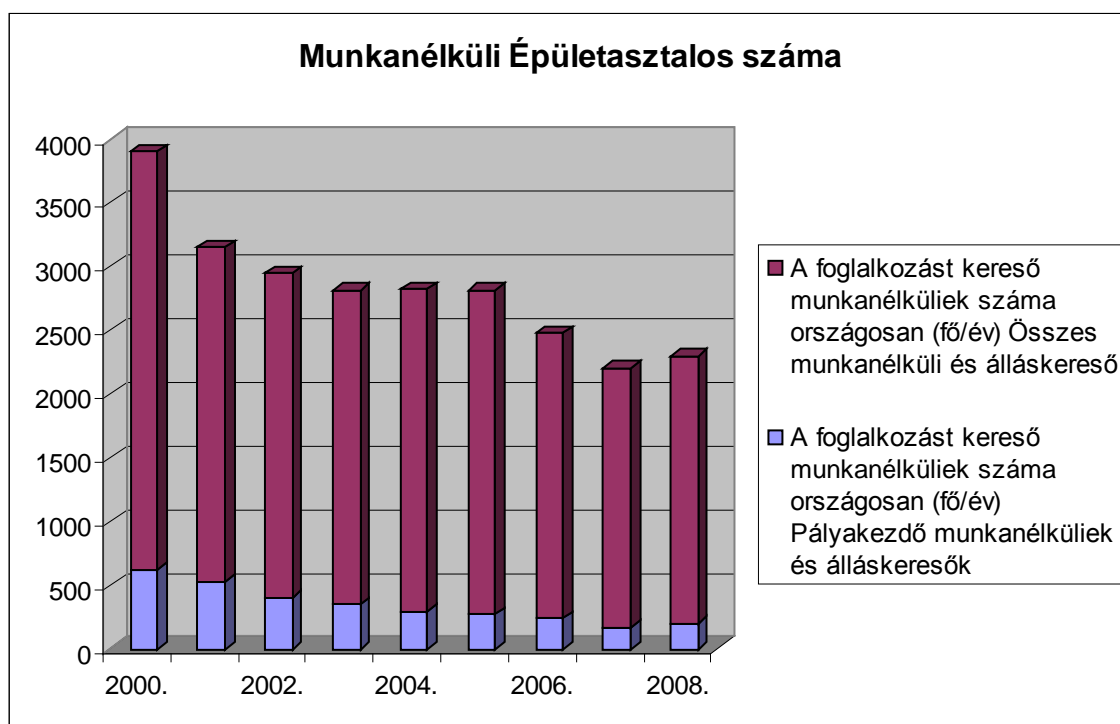
Hogyan alakult a munkanélküliek száma?

Munkanélküliek számának változása 2008-ban: **enyhe csökkenés**

A bejelentett álláshelyek esetében érzékelhető folyamat a munkanélküliek

számában is látható változásokat eredményezett. A szakma iránti igény és a szakképzettséget szerzők alacsony száma lassú, de folyamatos csökkenéshez vezetett az állást keresők között. Az alábbi ábrán is látható a pályakezdő munkanélküliek számának esése. Ez mutatja, hogy egyre kevesebben választják ezt a szakmát a pályaválasztás során.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

További elhelyezkedésre, munkaerő-piaci tendenciákra vonatkozó adatok érhetők el a www.afsz.hu weboldal Statisztika menüpontja alatt.

Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

- Ablakkeret-készítő
- Ajtótokkészítő
- Beépített bútor helyszíni szerelője
- Beépítettbútor-készítő
- Épület-karbantartó asztalos
- Faburkolat-készítő
- Nyílászáró-készítő
- Parkettakészítő
- Redőnykészítő, -javító

Egyéb információs források

- **Kiadványok**
- **Elektronikusan elérhető információs források**

A tájékoztatást segítő kiadványok:

Szakmák könyve. A HVG kiadásában 2006-ban megjelent kötet 200 foglalkozást (munkakört) mutat be kilenc kategóriában.

Magyar Asztalos és Faipar. Az Országos Asztalos- és Faipari Szövetség havonta megjelenő szaklapja

Honlapcímek:

www.afsz.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja

<http://ec.europa.eu/eures> – az európai állás- és tanulmányi lehetőségekkel kapcsolatos információk felkutatását megkönnyítő portál

<http://ec.europa.eu/ploteus> – a PLOTEUS (Portal on Learning Opportunities throughout European Space) az európai tanulási lehetőségekről informál

<http://europass.cedefop.europa.eu> – Információk a végzettségeket és szakértelmeket átláthatóvá tevő egységes európai keretrendszeréről, az Europassról, továbbá európai tanulási és álláslehetőségekről

www.epalya.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat pályaaorientációs és pályakorrekciós információs bázisa

www.szakkepesites.hu – az Országos Képzési Jegyzék online változata

www.szmm.gov.hu – a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapja

www.ofi.hu az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet honlapja

www.nyak.hu – a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központ honlapja

www.nive.hu – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapja

www.faipar.hu – online faipari szaklap

www.butorszovetseg.hu – a Magyar Bútor és Faipari Szövetség honlapja

www.fataj.hu – FATÁJ-online – faipari, bútorigipari, asztalosipari, erdészeti szaklap

www.woodholz.hu – faipari és asztalosipari apróhirdetések

Hasznos információk az EUROPASS bizonyítványról:

Az Europass bizonyítvány a szakképzés során megszerzett szaktudást igazoló dokumentum. Segítségével a munkaadók és továbbképző intézmények könnyebben értelmezhetik a korábban már megszerzett szakképesítést. A bizonyítvány leírja a képesítés megszerzője által folytatott, sikeresen lezárt tanulmányok jellegét, szintjét, tartalmát. Olyan információkkal szolgál továbbá tulajdonosa szakképesítéséről, amelyeket az eredeti bizonyítványban nem tüntetnek fel:

- az adott képzésbe való belépés követelményei,
- megszerzett készségek és kompetenciák,
- az adott ország osztályzási skálája,
- továbbtanulás lehetséges következő szintje.

Formai szempontból az uniós szabványokat követi, és csak a szakképzést igazoló dokumentummal együtt érvényes. A bizonyítvány részei:

- a szakképesítés megnevezése és annak (jelenleg) angol, illetve német nyelvű fordítása,
- készségek és kompetenciák leírása,
- a bizonyítvánnyal betölthető foglalkozások köre,
- az eredeti bizonyítvány sorozatjele, sorszáma, a bizonyítvány kiállításának dátuma,
- a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak megnevezése és osztályzata az ötfokú osztályzási skálának megfelelően,
- a bizonyítvány megszerzésének hivatalosan elismert módjai.

A bizonyítványt a vizsgáztató intézmények adják ki. A kérelmező a minimálbér havi összegének 5%-át kitevő térítési díjat fizet érte a vizsgaszervezőnek.